

kunne de sagtens være tilfredse. Men, mine Herrer, jeg vil saa ogsaa sige Dem, hvad det koster. Banen fra Rønne til Al-linge vil koste 1,260,000 Kr. Men det, man nu hænger paa: Sidebanen fra Mæby til Hasle, Banen fra Almindingen til Gudhjem, Forlængelsen fra Gudhjem til Rø og Sidebanen fra Østermarie til Svaneke, vil tilsammen koste 2,110,000 Kr. Altsaa skulde Bornholm nu have ny Baner paa ikke just 11, men 10 Mils Længde og for en Bekostning af 3,370,000 Kr., hvoraf Staten skulde betale det halve. Det er vist mere, end Turistbesøget paa Bornholm kan forrente, især naar man husker paa, at dette Turistbesøg vel kun drejer sig om en 4—6 Uger om Aaret. Jeg henstiller derfor — ja, vil man anlægge dem uden Statstilskud, bevares, saa for mig gerne, men da man jo ikke vil det, henstiller jeg, at man tager Spørgsmaalet op til nærmere Overvejelse inden 3die Behandling.

Ændringsforslag Nr. 36 kan jeg tiltræde.

Ændringsforslag Nr. 37 er det første af dem, der vedrøre de elektriske Baner, der jo indtage den fra et finansielt Synspunkt særdeles prisværdige Særstilling, at de ikke begære noget Tilskud fra Statens Side. Den Indvendning, jeg har mod dette Forslag, berører derfor ikke det finansielle. Overfor Baner, der ikke kræve noget Tilskud fra Statens Side, har jeg efter min Mening ikke andet at paase, end at de ikke maa være Konkurrencebaner, Rovbaner overfor Statsbanerne. Nu kan man ganske vist sige, at den Bane, jeg selv i Overensstemmelse med Jernbanekommissionens Forslag har foreslaaet fra Randers til Aarhus, vil blive i ikke ringe Grad en Rovbane, navnlig for Banen fra Aarhus ad Grenaa til. Naar jeg alligevel har foreslaaet den, er det af de af Jernbanekommissionen anførte Grunde, at man fandt det naturligt, der blev gjort et Forsøg paa, hvorvidt elektriske Baner kunne anlægges og drives med Fordel her i Landet. Saa valgte man denne Bane som den, der bedst egnede sig til Forsøget. Nu kommer man her og foreslaar under Nr. 37 for det første meget detailleret den Retning, den af mig foreslaaede Bane mellem Randers og Aarhus skal have. Det skal jeg ikke dvæle videre ved. Det lader jeg de paagældende Beboere om. Jeg maa forudsætte, at det er deres Ønske, at den skal gaa i den her specificerede Retning. Mere betænkelig er jeg derimod ved den ny Sidebane, der er knyttet dertil, fra Ølst til Hornslet. Om den mener Gene-

raldirektionen unægtelig, at den vil skade Statsbanedriften, idet den vil kunne føre til, at Folk fra Egnen omkring Hornslet og navnlig fra Oplandet omkring den ny Bane, der er foreslaaet fra Thorup Pakhus til Hornslet, som dog skulde være en Fødebane til Statsbanerne, ville benytte den, vel neppe til Aarhus, men dog til Randers og derved konkurrere i økonomisk Henseende skadeligt med Statsbanerne. Det gør mig betænkelig ved denne Sidebane, uanset at den ikke kræver noget Tilskud. Jeg udtaler denne Betænkelighed overfor det høje Ting, idet jeg henstiller til det høje Ting, hvilket Hensyn det mener at burde tage til Statsbanernes Økonomi paa dette Punkt.

Ændringsforslag under Nr. 38 om en elektrisk Bane gennem Vestsalling kan jeg tiltræde. Naar jeg ikke selv har bragt i Forslag denne og flere andre elektriske Baner, som jeg har været vel kendt med tidligere, som ikke krævede noget Tilskud fra Statens Side, og som heller ikke paa nogen Maade kunne siges at konkurrere med Statsbanerne — det kan denne aldrig komme til; det kan kun blive en god Fødebane —, saa var det ud fra det Synspunkt at ville væge Befolkningen mod at løbe sig en Staver i Livet. Vi ere nemlig indenfor Statsbanernes Styrelse ikke saa sikre paa, at man vil faa Ret i sin Tro til disse elektriske Baner. De ville blive meget dyre, navnlig i Anlægget, og det er meget tvivlsomt, om man i tilstrækkelig Grad vil kunne benytte og nøjes med det billige Driftsmateriale, som skulde ligge i vore gode, danske Tørv. Man tvivler om, at disse Baner ville vise sig rentable, medmindre naturligvis vi kunne faa opdraget specielt vor Landbefolkning til at benytte den elektriske Kraft, der skal drive Banerne, i alle deres Gaarde til Drivkraft og Belysning. I saa Tilfælde tør det vist anses for muligt, endogsaa for sandsynligt, at det hele vil kunne gaa. Men man har altsaa fundet det rigtigt først at gøre Forsøg i saa Henseende med Aarhus—Randers-Banen. Imidlertid indrømmer jeg, at dette er et Formynderstandpunkt, og naar hele Udvalget mener, at man skal lade Folk rende sig den Staver i Livet, hvis de have Lyst dertil, kan jeg ikke med nogen Styrke modsætte mig det, saa meget mere, som det ærede Udvalg gennem en dertil sigtende Bemærkning i Betænkningen har fastslaaet, at det bliver Ministeren for offentlige Arbejders Sag at bestemme Tidspunktet for Koncessionen for hver enkelt af disse Linier. Saa ligger dette altsaa i